

Тетяна КЛЮКТА – поетка і педагог із Полтавщини. Народилася 21 вересня 1964 року в селі Бірки Зіньківського району Полтавської області. Закінчила філологічний факультет Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка, де була діяльним учасником літературної студії «Заспів». Нині мешкає в селі Малі Будища Зіньківського району, працює заступником директора з навчально-виховної роботи місцевої ЗОШ I–III ступенів.

Авторка трьох книг поезії: «Неповторність» (2006), «За порогом тиші і гомону» (2011), «Намалюй мені день» (2013). Добрірки її віршів опубліковані в посібнику-хрестоматії «Літературна Зіньківщина» (2006), антології літераторів Полтавщини часу незалежності України «Калинове гроно» (2010), антології сучасної жіночої поезії Полтавщини «Вишнева повинь» (2012), антології сучасної новелістики та лірики України (2014), колективних збірниках «Поетичні барви освітян Полтавщини» (2007), «Гімн любові тобі, Зіньківщино» (2011) «Вогонь сердець» (2012), в альманахах

«Добромисл» (Полтава, 1993), «Мистецьке гроно» (Гадяч, 2010), «Дивокрай» (Зіньків, 2013) та ін. Багато років друкується в районній, обласній та всеукраїнській періодиці, зокрема в журналах «Дніпро», «Барвінок», «Дивослово», «Склянка часу», газетах «Молодь України», «Сільські вісті», «Сільська школа», «Зоря Полтавщини», «Молода громада» тощо.

Т. Клюкта – член Полтавської спілки літераторів, Зіньківського районного літературно-мистецького об'єднання «Свічадо», лауреат Загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» (2012), II Міжнародного конкурсу на кращий твір для дітей «Корнійчуківська премія» в номінації «Поезія для дітей» (2014).

* * *

У кожного дощу своє лице.
Безликими бувають тільки люди,
Коли сліпа буденність давить груди,
Бездушся бродить вперемішку з брудом
І зрідка тиша капає мигцем.

Вже передгроззя роздає плащі,
Натхненно краплі ляскають в долоні
І задрісно мовчать на підвіконні
Герані пишні й хризантеми сонні,
Себе не відшукавши у дощі.

А ти себе хоч іноді шукав?
Промоклі душі між дощами блудять,
А ті, за склом, їх тільки смачно судять,
Ковтнувши каву, далі світом нудять,
В безликість буднів обернувши шал.

Дивись: я не промокле деревце –
Розквітла вишня, вплетена громами.
А блискавки тобі шлють телеграми
І ледь вміщують у віконні рами:
«У кожного дощу свою лице...»

* * *

По клаптю складаю в кишені колишні слова,
Сто раз перекраюні, всохлі, як вугіль, змарнілі.
«А мо', на сміття їх, – торочить своє голова, –
Розтерти на попіл, забути, як зражений ирій».

Охриплі, знеможені, туляться в купу й мовчать.
А ритми сердечні пульсують морзянкою в тишу:

«Рятуй, оживи, відроди цю занедбану рать,
Хай виквітнуть гімном, сатирою, зраненим
віршем!»

* * *

Учора я відтинала один за одним окрайці сонця,
прикладала їх до свого серця – і не могла
його відігріти.

В моїх кишенях повно сухариків,
а сонце, як і раніше, весело перебирає
павутину неба.

Боже,
твое всепрощення безмежне.

* * *

Бачиш: проблема не в тому,
Що вічність поділена на безліч сегментів,
Які нам належить виміряти ударами серця.
Найважче об'єднати їх в одне ціле:

У долю людини,
народу,
країни,
планети,
Всесвіту,
нескінченності.

Не всяке серце витримає...

ЖІНКА І СВІТ

Давно їй світ усі борги списав,
Давно вона йому усе простила.
Бездонна ніч їй душу відкупила
Від суєти усіх буденних справ.

Новим століттям завагітнів світ.
Колись вона отак синів носила,
А світ ковтав, мов Ірод, їхні сили
І заїдав тілами на обід.

Та все ж лишивсь один нестертий слід:
Країну на руках своїх тримала.
А та сточила сили в кусень сала
І пропила його за кілька літ.

* * *

Нехай їм грець, горшкам і пелюшкам,
Та це ж покине спокій дні і ночі!
А я для себе ще пожити хочу...» –
Підступна думка солодко лоскоче
На вигляд втомлено-щасливих мам.

«Набрались дитбудинківських байстрят?
Кажу, либонь, вони об'їли маку.
Клопотів тьма! Яка то буде дяка? –
Округлилися очі з переляку,
Угледівши сусідських діток ряд.

Роки, зросивши ноги, по стерні
Брели за край, то взуті, а то й босі.
Згубили пісню перепели в просі...
І раптом на поріг ступила осінь,
У душу запекли її вогні.

Он до сусідки з'їхались сини,
А ти – одна, – лякає навіть тиша.
В кутку шкребеться заздрість, наче миша,
І діти, не народжені раніше,
Розлогим плачем гонять твої сни.

* * *

Стою на вершині грому.
В обіймах холоне вітер.
Я тут почуваюсь вдома.
Горять блискавиці-квіти,
Вчорашні тремтять тривоги,
Летять пелюстками цвіту
На землю, громам під ноги.

А тут – не зима, не літо.
Тут час не живе, а простір
Стежками біжить за осінь.
Мені при небеснім зрості
Його не сягнути й досі.

Стару й учорашню втому
Склюють до зерна жар-птиці...
Люблю на вершину грому
Злетіти на блискавиці.

СИМФОНІЯ ЖИТТЯ

Скрипнуть двері, скрикне скрипка,
Сніг, як сіль, впаде на серце.

(Барабанний дріб...)
Злість липка залізе в душу,
Лід ненависті зворушить.
(Тиша. Сміх...)
Зарегоче зрада звіром,
Запече в душі зневіра.
(Голос грому!)
Все байдуже з високості:
Хижа зрада, згустки злості...
(Тупіт ніг...)
Нашвидку здираю втому.
Кличе небо: «Йди додому!»
(Скрип. Сніг...)

ІЗ ЦИКЛУ «ВЕЧІРНЄ МІСТО»

* * *

На тлі зими у лоні міста
Є тільки ми.
Танцює у полоні твісту
Король зими.

Під парасольками кав'ярні
Туман, нудьга.
Бринять мелодії бездарні.
Не сніг – нуга.

Реве реклама безголоса,
Руйнує сни.
Танцюють тіні наші босі
На тлі зими.

* * *

Будинок – як годинник:
У ньому час.
Годинник, як будинок,
Пустий без нас.

Година кожна кулею
В мені живе.
А я живу зозулею,
Що все кує.

Будинки, площі, вулиці...
Не ті часи.
До ніг прогресу туляться
Голодні пси.

Для чого мегаполісу
Пташиний плач?
Тримає над зозулею
Сам час палаш.

* * *

Парабола мосту над руслом прямої ріки.
Розхристане небо без жодної точки опори.

Тут навіть голубки живуть, мов старі жебраки:
«Подайте, подайте», – гудуть під ногами,
як хворі.

Ворони роями загиджують парки й сади.
Злетілися грітись чи, може, хотілося слави?
Фонтани випльовують тонни гнилої води:
З міських водогонів попить – ризикована
справа.

Безрідні собаки гризуться за кожен смітник.
В руїнах, підвалах бездомні ховаються люди.
Там вулиці в центрі – мов шовком розшитий
рушник,
А ген до окраїн – неначе розтерзані груди.

Там дим-гвалтівник до кватирок шукає ключі,
Скрегоче зубами і взимку солоні пилюка,
Стара залізниця з окраїни вдень і вночі,
Немов серце міста, все стукає, стукає, стука...

МАЛЕНЬКА ДРАМА

Голос душі:

Одна у своєму барвистому й сірому світі.
Зайди! Хоч постукай! – та пустка віддунює
в тиші.

Я заздрю вже вкотре маленькій і немічній миші:
У неї є кіт. А у мене? Чекаю на літо,
На свіжі дощі, що гукають до неба травною,
На пісню хрущів попід вікнами білого раю.
Вони не залишать мене ні на хвилю. Я знаю.
На макові зерна розвіють подобу спокою.

Голос неба:

Наївна: одна.
Сенс життя – не постійне чекання.
Радій, що не гам, а на світлі настояна тиша,
Що ти не руденька постійно налякана миша
І кіт не позбавить тебе чергового світання.

Аж ось телефон по кутках розігнав сіру втому.
Ти їдеш? Ти плачеш?
Молюсь на твій голос у тиші.
І промінь на стінах мажорні мелодії пише.
І літо з тобою заходить до нашого дому.

* * *

Я – стежка до вічного щастя. Ти знаєш?
Чому ж бур'янами і досі блукаєш?
Осілля кантата в саду переплаче,
Засипле пороша – і вже не побачиш.

Я – річка натхнення, велика, могутня.
Вступи в мої води – і знатимеш сутнє.
Не мучся від спраги і літньої спеки:
Я тільки для тебе й зовсім недалеко.

Чи вицвіли очі, чи слуху не маєш?
Ідеш навмання, а стежину минаєш.
Вмираєш від спраги, а річка ж плюскоче.
То доля твоя над тобою регоче.

А може, й моя, бо стежки заростають,
Міліють річки, пишні русла всихають,
І гаснуть зірки, загубивши дорогу,
Коли їм світити немає для кого.

ГАРНО

Гарно, коли, зупиняючи дроз, зупиняючи дроз,
Вітер гортає літо,
Кришить на землю сонячний корж
Нам золоті привіти.

А через луг, закусивши губу,
Дощ топче стежку завзято.
Стежка – болото, та я піду
В літо тебе проводжати.

Теплим листом притулюсь до щоки,
Бджілкою зраджу тишу.
Стигнуть на яблуні наші роки,
Небо майбутнє пише.

НА ДОВГИЙ ШЛЯХ СИНОВІ

Візьми в дорогу зірку на крило,
Усмішку літа і роси зернину.
Хай буде тепло тобі всюди, сину.
А щоб бідою шлях не замело,

Сховай до серця гілочку дощу,
Маленьке гроно місячної ночі,
Яку звели на світ найкращі зодчі.
А я з тобою в мандри відпущу

Рум'янець ранку, яблуко небес,
Акорди днів і вечорів скоринки,
І цвяшок сонця, що, мов вірний пес,
Чатує грому й тиші половинки,

Зелену голку новорічних свят,
Листочок вітру, птаха перелітну...
Візьми на свій щасливий довгий шлях
У скойках буднів мрію заповітну.

МІЙ ШЕВЧЕНКО

*Антонич був хрущем і жив колись на вишнях,
На вишнях тих, що їх оспівував Шевченко...*

Богдан-Ігор Антонич

Антонич був хрущем, а я – то роси,
Що падали дощем під ноги босі,
Змивали сльози й піт з лиця Тараса,
З вишневих теплих віт сміялись разом.

Я бачила його в розпуці й гніві,
У радості, але не в безнадії.
Ми вранішню зорю удвох стрічали,
На зраненій стерні удвох кричали.

Я тамувала болі його тіла,
Але ж йому уся земля боліла.
У мареві світань стелюсь рососою,
А він – багряне сонце наді мною.

МАТЕРІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

*Зоре моя вечірняя,
зійди над горою,
поговорим тихесенько
в неволі з тобою...*

Т. Шевченко

Мамо Катерино, зіронько вечірня,
Виглядав Тарасик посеред журби.
На життєвій стежці промайнула тінню,
То вже хоч зорею сина долюби.

Мамо Катерино, як йому боліли
Стежечка додому, те глухе село
І вогнем пекельним доля України!..
Все життя сирітське полином цвіло.

У степах каспійських чайкою ячала,
У чужому небі зіркою пливла,
Тільки обігріти сил не вистачало,
Тільки зупинити долю не змогла.

Росами ридала вранці попідтинню,
Стомлено стогнала хвилями ріки...
Мамо Катерино, зіронько вечірня,
Осявай же сину шлях через віки!..

ДО ТАРАСОВОГО БАТЬКА

*Там батько, плачучи з дітьми
(А ми малі були і голі),
Не витерпів лихої долі,
Умер на панцині...*

Т. Шевченко

– Чумакуєш, батьку?
– Чумакую, сину:
За Чумацьким Шляхом
Стежку протоптав.
– Чом же мене, тату,
Серед степу кинув?
Я б з тобою скоро
Теж чумакував.

Їли б до схід сонця
Чи куліш, чи юшку,
За нічліг би правив
Нам соломи стіг.

Ти б мені за жінку
Не якусь «хохлушку» –
Щиру українку
Висватати міг.

Постелив би внукам
На широкім возі,
У садку вишневім
Слухали б хрущів...
Мерзнуть мої мрії
На жорсткім морозі.
В'януть мої думи
Без рясних дощів.

А літа безжально
Жалять болем-жалем
І торішнім листям
Губляться в траву...
– Чумакуєш, сину?
– Чумакую, тату:
У Чумацькім Шляху
Зіркою пливу.

ДИВА РУДОГО ДНЯ

В рудого дня – руденькі діти:
Руденький промінь на орбіті,
Руденькі сонячні зайці
Ганяють сонних горобців,
Руді моря соняшникові
Цвітуть роями бджіл шовкових,
Руді тумани на стерні
Пасуть руді вчорашні дні,
Руді лисиці гріють сонце...
А я несучу маленькій доньці
Руде кошлате кошени...
Такі дива в рудого дня.

ПАСТУШОК

Вечір дме у місячний ріжок.
Я беру дубець чи батіжок
І мерщій туди, де із руки
Небо вже витрушує зірки.
Ці зірки, немов зайці чи коні,
Скачуть собі в неба на долоні:
Далі, вище, глибше в невідоме,
А мене лишають знову вдома.
Я реву – ну що я за пастух.
Весь мій вид від сліз гірких розпух.
Теплий вітер ледь торкнувся сліз.
На кудлату грушу вечір зліз.
Кажуть: «Он паси собі траву,
Чи тоненьку стежку польову,
Що з воріт помчала до пшениці:
Там, дивись, недовго їй згубиться».
Тож тепер, збиваючи росу,
Я слухняно стежечку пасу.

МОРОЗЕЦЬ

Поминувши павутини,
Бігло Літо на хрестини
До сусідки Осені
У палати росяні.

Там, скажу вам навпростець,
Народився Морозець –
Хлопчєня нівроку,
Та батькам морока.

Тато Ранок збився з ніг,
Не присів і не приліг,
Сина в роси кутав,
Мабуть, щось наплутав:

Стали роси білі-білі.
Літо з ляку аж зомліло.
Морозець зрадів, лепече
Про якісь приємні речі.

Мама Осінь через сміх
Заспокоює усіх:
– Це проблема невеличка:
То ж бо Паморозь – сестричка.

КІШЧИН СЕКРЕТ

Чорна кішка по обніжку
З краю в край мандрує пішки.

Ти дивуєшся: «Для чого
Їй долати цю дорогу?»

Там не мишки, тільки оси,
А вона ж, о леле, боса!»

Кішка мружиться до тебе:
«Я хвостом тримаю небо!»

З СИНОМ СОНЕЧКА ДРУЖУ

Перший ранній промінець
Мчав городом навпростець.
Бачить на шляху здаля:
Спить мале перепеля.
– Ти чие? – питає прямо.
– Я своє. Не маю мами, –
Так спросоння птах белькоче
І кудись тікати хоче.

Промінець йому всміхнувся,
До крильця теплом торкнувся
І прорік: «Мені будь братом,
Сонце буде нам за матір».

Промінець майнув у грядку,
Та провідує щоранку:
Гріє лапки, гладить спину,
Шле тепло від сонця сину.

Я дружу з перепелятком:
Разом граємо у «латки»,
Вдвох співаємо щодень
Світлих, сонячних пісень.

Тож усім я і кажу:
«З сином сонечка дружу!»

